

۱ اگر قضیه‌ی «غیر A یا غیر B است یا غیر C » یک قضیه‌ی منفصل حقیقی باشد، آنگاه کدام گزینه صادق نخواهد بود؟

- ۱ اگر غیر A ، غیر C باشد، آنگاه غیر B است. ۲ اگر غیر A ، غیر B باشد، آنگاه غیر C است.
 ۳ اگر غیر A ، B باشد، آنگاه C است. ۴ اگر غیر A ، C باشد، آنگاه غیر B است.

۲ با توجه به انواع قضیه‌ی شرطی منفصل کدام قضیه متفاوت از سایر قضایا است؟

- ۱ علی درآزمون علمی یا امتیاز عالی را کسب کرده یا امتیاز ضعیف.
 ۲ مریم یا مدرک خیاطی ندارد یا مدرک خیاطی گرفته است.
 ۳ این حیوان یا زرافه است یا غیر زرافه است.
 ۴ نسرین یا سالم است یا مریض است.

۳ نوع قضیه‌ی شرطی منفصل در کدام گزینه با سایر موارد متفاوت است؟

- ۱ سیب یا زرد است یا سرخ
 ۲ یک دانش‌آموز یا در رشته‌ی ریاضی تحصیل می‌کند یا علوم انسانی
 ۳ امروز یا دوشنبه است یا سه‌شنبه
 ۴ محمد یا بیشتر از ۱۸ سال سن دارد یا در انتخابات رأی نمی‌دهد.

۴ مغالطه به کار رفته در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱ اگر در خانه نباشم در مدرسه هستم / در مدرسه هستم ← در خانه نیستم
 ۲ اگر هوا آفتابی باشد، به کوه می‌روم / هوا آفتابی نیست ← به کوه نمی‌روم
 ۳ نباید قند بخوریم زمانی که دیابت داریم / دیابت نداریم ← باید قند بخوریم
 ۴ اگر استاد به من ارفاق نکند تجدید می‌شوم / استاد ارفاق کرد ← تجدید نمی‌شوم

۵ کدام قضیه مانع‌الجمع است؟

- ۱ جسم یا رسانا است یا غیرفلز. ۲ مامه یا به دور خورشید می‌گردد یا به دور زمین.
 ۳ قضیه یا حملی است یا منفصل حقیقی. ۴ هر موجودی، یا جاندار است یا دارای احساس نیست.

۶ کدام‌یک از گزینه‌های زیر با قضیه «اگر یک قسم از تفکر تعریف باشد، استدلال نیست.» برابر نیست؟

- ۱ تفکر یا تعریف است یا استدلال است. ۲ هیچ تعریفی استدلال نیست.
 ۳ تفکر یا تعریف است یا غیراستدلال نیست. ۴ اگر تفکر غیرتعریف نباشد، غیراستدلال نیست.

۷ در قضایای شرطی متصل، ممکن جای اجزای جمله عوض شود. مانند

- ۱ نیست - در صورتی که قرارداد را امضا کنید، ملزم به اجزای آن هستید.
- ۲ نیست - گر طیبانه بیایی به سر بالینم / به دو عالم ندهم لذت بیماری را
- ۳ است - این انتخابات به نفع ما خواهد بود، البته اگر زنان نیز از ما حمایت کنند.
- ۴ است - قرارداد را امضا کن، حتی اگر سود زیادی به دست بیاوری.

۸ در خصوص قیاس استثنایی، کدام مورد صحیح است؟

- ۱ اشتراک قضیه شرطی منفصل حقیقی و مانع‌الرفع، عدم قابلیت جمع در صدق است.
- ۲ در قیاس استثنایی از نوع وضع مقدم، مقدمه‌ی اول قضیه‌ی حملی و مقدمه‌ی دوم شرطی متصل است.
- ۳ رابطه‌ی بین قضیه‌ی شرطی منفصل مانع‌الجمع و مانع‌الرفع، عموم و خصوص من وجه است.
- ۴ در یک قیاس استثنایی اگر عین تالی مقدمه‌ی اول را در مقدمه‌ی دوم بیاوریم، حتماً دچار مغالطه شده‌ایم.

۹ با کدام قضیه می‌توان یک قیاس استثنایی انفصالی معتبر ساخت که صرفاً از صدق یک طرف قضیه به کذب طرف دیگر برسیم؟

- ۱ کارنامه داوطلبان کنکور یا از طریق وارد کردن شماره‌ی پرونده یا شماره‌ی ملی قابل مشاهده است.
- ۲ خودکار یا آبی است یا قرمز
- ۳ عالم یا محدود است یا نامحدود
- ۴ لامپ یا روشن است یا خاموش

۱۰ هرگاه مقدمه‌ی شرطی یک قیاس استثنایی اتصالی «اگر الف ب باشد، ج د نیست» باشد، کدام گزینه به ترتیب به‌عنوان مقدمه‌ی حملی و نتیجه قرار بگیرد تا قیاس معتبر شود؟

- ۱ «ج د است» پس «الف ب است»
- ۲ «الف ب نیست» پس «ج د است»
- ۳ «ج د است» پس «الف ب نیست»
- ۴ «الف ب است» پس «ج د است»

۱۱ کدام گزینه قیاس استثنایی اتصالی معتبر می‌باشد؟

- ۱ اگر ورزش کنیم سالم خواهیم ماند. لیکن ورزش نمی‌کنیم. پس سالم نخواهیم ماند.
- ۲ اگر به دستور پزشک عمل کنی درمان خواهی شد. لیکن به دستور پزشک عمل نکرده‌ای. پس درمان نخواهی شد.
- ۳ اگر این دانش‌آموز علوم انسانی باشد کتاب منطق دارد. - کتاب منطق دارد. - پس دانش‌آموز علوم انسانی است.
- ۴ اگر قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کنی سالم به مقصد می‌رسی. قوانین را رعایت کرده‌ای. پس سالم به مقصد رسیده‌ای.

۱۲ عبارت «علی تجدید می‌شود» در کنار کدام گزینه یک قضیه‌ی منفصله‌ی حقیقی می‌سازد؟

- ۱ علی بالای ۱۰ می‌گیرد یا ...
- ۲ علی نمره‌ی کمتر از ۱۰ می‌گیرد یا ...
- ۳ علی در آزمون شرکت نمی‌کند یا ...
- ۴ نمره‌ی علی از ۱۰ کمتر نمی‌شود یا ...

۱۳ در کدام گزینه ترتیب مقدم و تالی با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱ به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید/ که سالک بی‌خبر نبود ز راه و رسم منزل‌ها
- ۲ شود کوه آهن چو دریای آب/ اگر بشنود نام افراسیاب
- ۳ آینه‌ام، آینه‌ام، مرد مقالات نه‌ام/ دیده شود حال من ار چشم شود گوش شما
- ۴ عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است/ عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

۱۴ ملاک تقسیم‌بندی قضایای شرطی به انواع متصل و منفصل چیست؟

- ۱ ملازمه یا ناسازگاری در یک نسبت
- ۲ پیوستگی یا گسستگی بین دو نسبت
- ۳ وجود حکم مشروط در قضیه
- ۴ صادق یا کاذب بودن دو حکم

۱۵ در کدام گزینه لفظ «ی»، قضیه‌ی منفصله‌ی حقیقی را نشان می‌دهد؟

- ۱ در بازی دوستانه‌ی فوتبال امروز یا تیم ما برنده می‌شود یا تیم حریف.
- ۲ یا این داوطلب در آزمون پذیرفته می‌شود یا رد می‌شود.
- ۳ فرد خوش‌اخلاق یا نزد خدا محبوب است یا نزد مردم.
- ۴ این موجود یا حیوان است یا غیرانسان.

۱۶ کدام گزینه درباره‌ی قیاس استثنایی، نادرست است؟

- ۱ حتماً مقدمه‌ی اول آن، یکی از انواع شرطی منفصل یعنی حقیقی، مانعاً الجمع یا مانعاً الرفع است.
- ۲ قیاسی است که عین نتیجه یا نقیض آن، در یکی از دو مقدمه آمده است.
- ۳ برخی از حالت‌های این قیاس، دارای نتیجه‌ی معتبر است.
- ۴ دارای یک مقدمه‌ی شرطی و یک مقدمه‌ی حملی است.

۱۷ درباره‌ی قیاس زیر، کدام گزینه درست است؟

- «اگر در آسمان و زمین خدایان دیگری جز الله وجود داشت، آسمان و زمین تباہ می‌شد؛ آن‌ها تباہ نشده‌اند.»
- ۱ قیاس استثنایی وضع تالی و نامعتبر است.
 - ۲ قیاس استثنایی رفع تالی و معتبر است.
 - ۳ قیاس اقترانی و نامعتبر است.
 - ۴ قیاس اقترانی و معتبر است.

۱۸ اگر یک طرف قضیه‌ی منفصله، عبارت «یا حمید چشم دارد» باشد، با کدام عبارت می‌توان منفصله‌ی مانعاً الرفع ساخت؟

- ۱ حمید می‌بیند
- ۲ حمید چشم ندارد
- ۳ حمید گوش دارد
- ۴ حمید نابینا است

۱۹ در کدام بیت، قضیه شرطی متصل وجود ندارد؟

- ۱ گرت هواست که مگسلد معشوق پیمان / نگهدار سر رشته تا نگهدار
 ۲ گر مرد رهی میان خون باید رفت / از پای فتاده سرنگون باید رفت
 ۳ از چه ای کل با کلان آمیختی / تو مگر از شیشه روغن ریختی
 ۴ شما را چو باور به یزدان بود / هم او مر شما را نگهبان بود

۲۰ نوع کدام قضیه‌ی شرطی منفصل یا بقیه متفاوت است؟

- ۱ حروف انگلیسی یا صدادار است یا بی‌صدا.
 ۲ این حرف شما یا درست است یا نادرست.
 ۳ هر انسان یا فانی است یا غیرفانی.
 ۴ این موجود یا انسان است یا غیر حیوان.

۲۱ قیاس «اگر جهان متحرک باشد، جهان دارای محرک است. جهان دارای محرک است.» چه نوع قیاسی است و نتیجه معتبر آن کدام است؟

- ۱ استثنایی اتصالی - دارای نتیجه معتبری نیست.
 ۲ اقترانی - جهان متحرک، دارای محرک است.
 ۳ استثنایی انفصالی - دارای نتیجه معتبری نیست.
 ۴ استثنایی اتصالی - جهان متحرک است.

۲۲ نوع قضایای منفصله زیر به ترتیب کدام است؟

- فرد معتقد به امامت یا شیعه است یا مسلمان
 - هر انسانی یا مسلمان است یا غیرمسلمان
 - این فرد یا شیعه است یا غیرمسلمان

- ۱ مانعه‌الرفع - مانعه‌الجمع
 ۲ مانعه‌الرفع - حقیقی - مانعه‌الجمع
 ۳ مانعه‌الجمع - حقیقی - مانعه‌الرفع
 ۴ مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع - حقیقی

۲۳ با کدام جفت مفاهیم، به ترتیب می‌توان قضیه منفصله «مانعه‌الجمع» و «حقیقی» ساخت؟

- ۱ سفید و آبی - تصور و تصدیق
 ۲ جزئی و کلی - ناطق و غیرناطق
 ۳ غیر اسب و حیوان - علم و تصور
 ۴ غیرحیوان و انسان - مفهوم و جزئی

۲۴ اگر فرض کنیم قضیه‌ی زیر، مقدمه‌ی یک قیاس معتبر باشد، کدام گزینه باید به عنوان مقدمه‌ی دوم این قیاس انتخاب شود؟
 - اگر هر الف ب باشد آن گاه هیچ ج د نیست.

-

- ۱ بعضی الف ب نیست.
 ۲ ج د است.
 ۳ بعضی ج د است.
 ۴ بعضی ج د نیست.

۲۵ کدامیک از قضایای زیر به ترتیب منفصل مانع‌الرفع و مانع‌الجمع است؟

- ۱ یا کتاب منطق است و یا فیزیک - یا موجود غیرجسم است و یا درخت.
- ۲ یا پیراهن غیرآبی است و یا غیرمشکی - یا موجود غیردانش‌آموز است و یا انسان.
- ۳ یا استدلال غیراستقرای تعمیمی است و یا غیراستقرای تمثیلی - یا شیء غیرنوشت‌افزار است و یا مداد.
- ۴ یا دانش‌آموز در کنکور موفق می‌شود و یا نمی‌شود - یا ورزش فوتبال است و یا بسکتبال.

۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در قضایای منفصل حقیقی هر دو بخش قضیه امکان ندارد که همزمان صادق و همزمان کاذب باشد «به عبارتی اجتماع و ارتفاع نقیضین محال است» پس اگر طرفی صادق باشد طرف دیگر کاذب است و بالعکس. در قضیه‌ی صورت سؤال هم اگر طرف اول کاذب باشد (C) پس طرف دیگر صادق است. (B)

۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
نکته: قضایای شرطی منفصل به سه دسته تقسیم می‌شوند که عبارتند از: منفصل حقیقی، منفصل مانع‌الجمع، منفصل مانع‌الرفع
گزینه‌ی اول یک قضیه‌ی شرطی منفصل مانع‌الجمع می‌باشد. در قضایای مانع‌الجمع صدق هر دو طرف همزمان غیر ممکن است اما کذب هر دو طرف می‌تواند ممکن باشد.
علی در آزمون علمی شاید نمره‌ای مابین عالی و ضعیف را گرفته باشد و هیچ‌کدام از نمرات عالی و ضعیف را کسب نکرده باشد. سایر گزینه‌ها اشاره به قضیه‌ی شرطی منفصل حقیقی دارد که صدق و کذب هر دو طرف قضیه همزمان غیر ممکن است و در صورت صادق بودن یک طرف حتماً طرف دیگر کاذب خواهد بود و بالعکس.

۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
با توجه به اینکه امکان جمع دو طرف شرطی وجود دارد پس شرطی مانع‌الرفع است در حالی که سایر گزینه‌ها مانع‌الجمع هستند.

۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: در این گزینه «خانه نباشم» مقدم و «در مدرسه هستم» تالی است. مقدمه دوم نیز «در مدرسه هستم» است که در واقع تالی قضیه اول خواهد بود. بنابراین در این گزینه وضع تالی رخ داده است.
گزینه ۲: در این گزینه «هوا آفتابی باشد» مقدم و «به کوه می‌روم» تالی است. مقدمه دوم «هوا آفتابی نیست» است که نقیض مقدم می‌باشد و بنابراین در این گزینه رفع مقدم رخ داده است.
گزینه ۳: صورت قضیه مطرح شده در این قضیه استاندارد نیست و در اصل باید بدین شکل باشد: «اگر دیابت داشته باشیم، نباید قند بخوریم»، در این گزینه «دیابت داشته باشیم» مقدم و «نباید قند بخوریم» تالی قضیه است. مقدمه دوم نیز «دیابت نداریم» است که نقیض مقدم این قضیه می‌باشد. بنابراین در این گزینه نیز رفع مقدم رخ داده است.
گزینه ۴: در این گزینه «استاد به من ارفاق نکنند» مقدم و «تجدید می‌شوم» تالی است. مقدمه دوم نیز «استاد ارفاق کرد» می‌باشد که نقیض مقدم است و بنابراین در این گزینه نیز رفع مقدم رخ داده است.
بنابراین گزینه ۱ با سایر گزینه‌ها متفاوت است.

۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳ قضیه می‌تواند نه حملی باشد نه منفصل حقیقی، مثلاً شرطی متصل یا منفصل مانع‌الجمع یا مانع‌الرفع باشد اما نمی‌شود یک قضیه‌ای هم حملی باشد هم شرطی منفصل حقیقی.

۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قضیه ذکر شده در صورت سؤال یک قضیه شرطی متصل است. از آنجایی که تفکر منحصر است در تعریف یا استدلال، پس هرچه تعریف نباشد، استدلال است و هرچه استدلال نباشد تعریف است؛ به عبارت دیگر غیرتعریف همان استدلال یا غیراستدلال همان تعریف است. با توجه به این مقدمات می‌توان به راحتی فهمید گزینه ۱ و ۲، با قضیه صورت سؤال برابرند. گزینه ۳ نیز چنین است. این قضیه را می‌توان به این شکل تغییر داد که «فکر یا تعریف است یا تعریف (= غیراستدلال) نیست.» که یک قضیه منفصله حقیقی بوده و با صورت سؤال هم‌مفهوم است. اما گزینه ۴ این‌گونه نیست، این قضیه شرطی متصل را می‌توان بدین‌سان بازنویسی کرد: «اگر تفکر استدلال (= غیرتعریف) نباشد، تعریف (= غیراستدلال) نیست.» که اشتباه و خطای آن واضح است و مشخص است که با قضیه صورت سؤال تفاوت دارد. چون محال است که یک قسم از تفکر، نه تعریف باشد و نه استدلال.

۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در فضایی شرطی متصل، ممکن است جای اجزای جمله عوض شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲). باید توجه داشت که مقدم لزوماً نباید در ابتدای قضیه بیاید و تالی به لحاظ معنا به دنبال مقدم است؛ نه آنکه لزوماً در گفتار نیز پس از مقدم ذکر شود. جملات انشایی قضیه شرطی نیستند. (رد گزینه ۴).

۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر عین تالی مقدمه‌ی اول را در مقدمه‌ی دوم و عین مقدم را در نتیجه بیاوریم، دچار مغالطه‌ی وضع تالی می‌شویم. در قیاس استثنایی از نوع متصل صرفاً دو حالت وضع مقدم و رفع تالی معتبر هستند و سایر حالات مغالطه محسوب می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: اشتراک قضیه‌ی منفصل حقیقی و مانع‌الرفع، عدم قابلیت جمع در کذب است.
گزینه‌ی «۲»: در قیاس استثنایی وضع مقدم، مقدمه‌ی اول قضیه‌ی شرطی متصل و مقدمه‌ی دوم، قضیه‌ی حملی است.
گزینه‌ی «۳»: رابطه‌ی بین قضیه‌ی منفصل مانع‌الجمع و مانع‌الرفع، تباین است، چرا که هیچ حالت مشترکی ندارند.

۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در دو نوع از فضاها می‌توان از صدق یک طرف قضیه به کذب طرف دیگر دست یافت:
۱- منفصل حقیقی ۲- منفصل مانع‌الجمع اما از آنجایی که صورت سؤال قید صرفاً را ذکر کرده است تنها حالت مانع‌الجمع را در نظر می‌گیریم که در گزینه‌ی «۲» قضیه‌ای از این نوع بیان شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی «۱»: قضیه‌ی مانع‌الرفع
گزینه‌های «۳» و «۴»: قضیه‌ی منفصل حقیقی

۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قیاس استثنایی اتصالی دو حالت وضع مقدم و رفع تالی معتبر هستند. در گزینه‌ی «۳» رفع تالی رخ داده است و به رفع مقدم رسیده است و این حالت معتبر می‌باشد.

۱۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. چون وضع مقدم و معتبر است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: رفع مقدم - نامعتبر
گزینه‌ی «۲»: رفع مقدم - نامعتبر
گزینه‌ی «۳»: وضع تالی - نامعتبر

۱۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ای در کنار «علی تجدید می‌شود.» یک منفصله‌ی حقیقی خواهد ساخت که اگر صادق بود، «علی تجدید می‌شود.» حتماً کاذب باشد و نقیض آن صادق، و اگر کاذب بود، «علی تجدید می‌شود.» صادق باشد و نقیض آن کاذب. گزینه‌ی ۴ این چنین است، اگر نمره‌ی علی از ده کمتر نشود، او تجدید نمی‌شود (نقیض «علی تجدید می‌شود.») و نمره‌ی علی از ده کمتر شود، او تجدید می‌شود. بنابراین ترکیب این گزینه و قضیه‌ی صورت سؤال یک منفصله‌ی حقیقی خواهد بود. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی «۱»: علی ممکن است خودنمره‌ی ۱۰ را دریافت کند و همچنان تجدید نشود. بنابراین قضیه‌ی حاصل منفصله مانع‌الجمع خواهد بود.

گزینه‌ی «۲»: علی اگر نمره‌ی زیر ۱۰ بگیرد حتماً تجدید خواهد شد در نتیجه قضیه‌ی حاصل اصلاً منفصله نخواهد بود چون صدق هر کدام از طرفین مستلزم صدق دیگری خواهد بود.

گزینه‌ی «۳»: علی اگر در امتحان شرکت نکند حتماً تجدید می‌شود و بنابراین این قضیه‌ی نیز اصلاً منفصله نیست و صدق هر طرف، صدق طرف دیگر را نیز در پی دارد.

۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در تمامی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی «۴»، تالی پیش از مقدم در جمله ظاهر شده است. در گزینه‌ی «۴» مقدم پیش از تالی آمده است. (اگر عقل بداند که دل در زندان زلف یار چه حال خوشی دارد (مقدم)(آنگاه) عاقلان از پی زنجیر ما دیوانه گردند (تالی))

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: (اگر) پیر مغان به تو گوید (فرمان دهد) (مقدم)(آنگاه) سجاده را می‌آلود کن (تالی).
گزینه‌ی «۲»: (اگر) کوه آهن نام افراسیاب را بشنود (مقدم)(آنگاه) از ترس آب می‌شود (تالی)
گزینه‌ی «۳»: مصراع دوم: (اگر) گوش شما چشم شود (مقدم)(آنگاه) حال من دیده می‌شود (تالی)

۱۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در قضایای شرطی دو نسبت و حکم وجود دارد که یا بین آن‌ها اتصال، ملازمه و پیوستگی وجود دارد که به این نوع شرطی متصل گفته می‌شود و یا بین این دو نسبت عناد، انفصال و ناسازگاری برقرار است که به آن شرطی منفصل گفته می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در قضایای شرطی دو نسبت داریم نه یک نسبت.

گزینه‌ی «۳»: در هر دو نوع از قضایای شرطی حکم مشروط برقرار است و این نقطه تشابه است نه ملاک تقسیم‌بندی.

گزینه‌ی «۴»: صدق یا کذب قضایا ارتباطی به انواع متصل و منفصل ندارد.

۱۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت گزینه‌ی ۱ منفصله‌ی مانعه‌الجمع است، یعنی نمی‌شود هر دو تیم برنده شوند، ولی چون بازی دوستانه است ممکن است مساوی شوند و هیچ تیم برنده نشود. عبارت گزینه‌ی ۳ و ۴ نیز منفصله‌ی مانعه‌الرفع است. یک موجود می‌تواند هم حیوان باشد هم غیرانسان مثلاً اسب باشد، ولی نمی‌تواند حیوان نباشد، اما غیرانسان هم نباشد (یعنی انسان باشد). فرد خوش اخلاق می‌تواند هم نزد مردم و هم نزد خدا محبوب باشد، ولی نمی‌شود نه نزد مردم و نه نزد خدا محبوب نباشد. درس نهم ص ۸۷

۱۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ممکن است مقدمه‌ی اول قیاس استثنایی، قضیه‌ی شرطی متصل باشد. در قیاس استثنایی انفصالی این گونه است که مقدمه‌ی اول آن، ممکن است یکی از قضایای منفصله‌ی حقیقی یا مانعه‌الجمع یا مانعه‌الرفع باشد.

۱۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این استدلال، قیاس استثنایی از نوع رفع تالی است و با رفع تالی، رفع مقدم نتیجه می‌شود و دارای نتیجه معتبری است.

۱۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. امکان دارد حمید چشم داشته باشد و نابینا باشد، ولی نمی‌شود که چشم نداشته باشد و نابینا نباشد، یعنی بینا باشد؛ پس با این گزینه می‌توان یک منفصله‌ی مانعه‌الرفع ساخت.

۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت قضیه‌ای وجود ندارد و جمله‌ای پرسشی مطرح شده است، ولی در سه بیت دیگر حکم به اتصال دو نسبت شده است.

۲۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

این قضیه‌ی شرطی، منفصله‌ی مانعه‌الجمع است ولی قضایای سایر گزینه‌ها منفصله‌ی حقیقی هستند.

۲۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این قیاس، یک قیاس استثنایی اتصالی و از نوع وضع تالی است. در قیاس اتصالی، با وضع تالی نتیجه معتبری به دست نخواهد آمد.

۲۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در قضیه اول: اگر فردی معتقد به امامت باشد، می‌تواند هم شیعه باشد و هم مسلمان، ولی نمی‌شود معتقد به امامت باشد، اما نه شیعه باشد و نه مسلمان؛ پس مانع‌الرفع است. در قضیه دوم: مسلمان و غیرمسلمان با هم جمع نمی‌شوند و رفع هم نمی‌شوند؛ پس حقیقی است. در قضیه سوم: نمی‌شود یک فرد هم شیعه باشد و هم غیرمسلمان، یعنی جمع آن‌ها محال است، ولی می‌شود یک فرد نه شیعه باشد و نه غیرمسلمان، یعنی مسلمان باشد، اما شیعه نباشد (مثلاً سنی باشد)؛ پس مانع‌الجمع است.

۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سفید و آبی جمعشان محال ولی رفع آن‌ها جایز است؛ پس می‌توان با آن‌ها منفصله مانع‌الجمع ساخت. تصور و تصدیق، هم جمعشان و هم رفعشان محال است. پس می‌توان با آن‌ها قضیه منفصله حقیقیه ساخت. با جزئی و کلی، ناطق و غیرناطق، می‌توان منفصله حقیقیه ساخت. با غیرحیوان و انسان، می‌توان منفصله مانع‌الجمع ساخت ولی مفهوم و جزئی قابل جمع هستند پس نمی‌توان با آن‌ها منفصله حقیقی ساخت. با غیراسب و حیوان، می‌توان منفصله مانع‌الرفع ساخت.

۲۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با انتخاب گزینه‌ی (۳)، قیاس استثنایی معتبر رفع تالی شکل می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) با انتخاب گزینه‌ی اول، قیاس معتبر تشکیل نخواهد شد و دچار مغالطه‌ی رفع مقدم خواهیم شد.
- (۲) قضیه‌ی شرطی محصوره است، بنابراین برای تشکیل یک قیاس استثنایی معتبر رفع تالی باید هم کمیت و هم کیفیت تغییر کند در صورت‌که در این گزینه فقط کیفیت تالی تغییر کرده است، اما کمیت تغییر نکرده است.
- (۴) این گزینه با تالی قضیه‌ی شرطی رابطه‌ی تداخل دارد، در حالی‌که باید نقیض تالی در مقدمه‌ی دوم قرار گیرد تا قیاس استثنایی رفع تالی شکل بگیرد نه تداخل آن.

۲۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) به ترتیب: قضیه‌ی منفصل مانع‌الجمع و مانع‌الجمع است.
- (۲) به ترتیب: قضیه‌ی منفصل مانع‌الرفع و مانع‌الرفع است.
- (۴) به ترتیب: قضیه‌ی منفصل حقیقی و مانع‌الجمع است.